

Tak na př. v písni »Išli tré mládenci,« čís 1, neobvykle opakuje se ještě třetí díl kolečkové písně. Tato odchylka od typu přidává písni zajímavosti. V písni »Vydała matka«, čís. 2 b), se pokaždé druhý půloddíl opakuje; typické to není, ale pěkné. I snivě se zakončuje na kvintě pátého stupně.

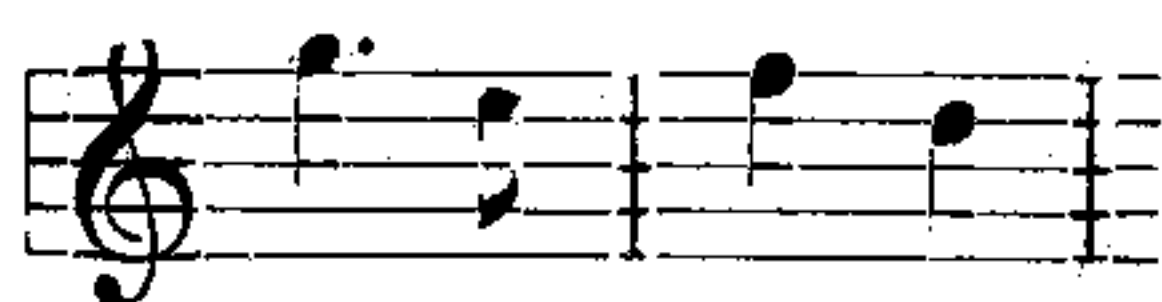
V písni čís. 2 d) opakuje se značně zdloužený výrůstek nad pravidelnou velikost druhého oddílu. Zakončení takové jest důstojné.

Píseň čís. 5 jest zvláštní krásy proto, že bují nápěv toliko v každém prvním půloddílu.

O některých písních zvláště význačných.

Píseň čís. 6 »Išlo děvča« zahrává si ve sčasování až rozverně.

Proč kaziti širokou sčasovkou

čistotu typickou?

Přečteme-li si slova toho nápěvku: »přežalostně« — (zaplakal), tož příčina tohoto rozpjetí v širokou sčasovku leží jako na bíledni. Zasedá tu širěji plačtivá nálada.

Široká sčasovka jest ještě i při druhé, čtvrté sloze podobně odůvodněna.

Třetí, pátá, šestá atd. sloha již by jí v tomto místě za pravdivý, přilehlý výraz nepotřebovala, ale sčasovka již v písni ztuhla a působí sama sebou.

Píseň 9 »Ženyľ by sa« pravidlem byla by po půloddílech stejně sčasována. Jak hádati na příčinu, že zdloužil se hned prvý půloddíl?

Bylo snad potřebí toho klidu pro zřetelnost živých obrazů, jak se obzvláště v třetí a ve čtvrté sloze — »S Jankom sa kůň zatočil« — »Skočil milej do boka« — popisují?

Další slohy až do patnácti již k tomu nepoukazují, a píseň jest samou odchylkou od typu zajímavější.

Píseň 13 »Košuľenka tenká«, útvar tříoddílový, sčasovky stejné po půloddílech, byla by leskle čistým, ale též chladným typem, kdyby druhý oddíl byl se do široka nerozlil.

Výčitka ležící ve slovích — »měl si sa nekúpať« nám příčinu této zvláštnosti nápovídá.

Na této šířce sčasovky výčitka lépe zasedne.

V písni 16 »Héj, héj na jednéj dolině« jest útvaru oddílového. Širý svět jako by se vyměřoval dlouhými výkřiky Héj — héj! na počátku písně!

Neb jest to snad výkřik rozhořčení nad tvrdým srdcem matky, jež děti pro milého nelítostně přírodě v plen zanechává?

Snad žal a hoře dětí opuštěných vyznívá?

Takovým výkladem nápěvů možno by bylo tehdy dopřáti místa, kdyby byla jejich pravdivost zaručena — samým skladatelem.